

BS/119/2009

SIEDEMDZIESIĄT LAT

OD WYBUCHU

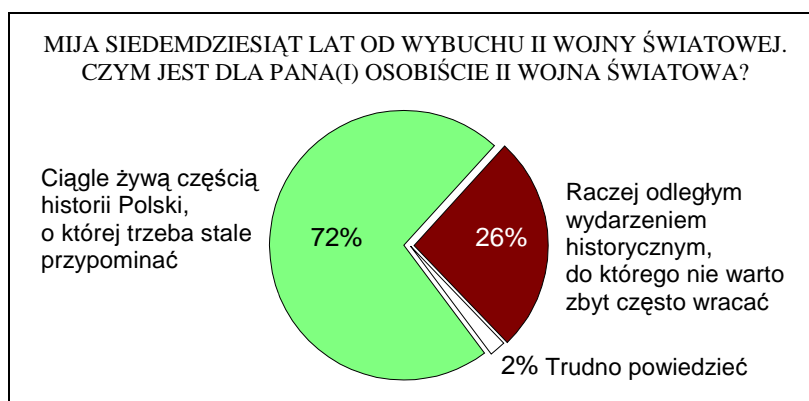
II WOJNY ŚWIATOWEJ

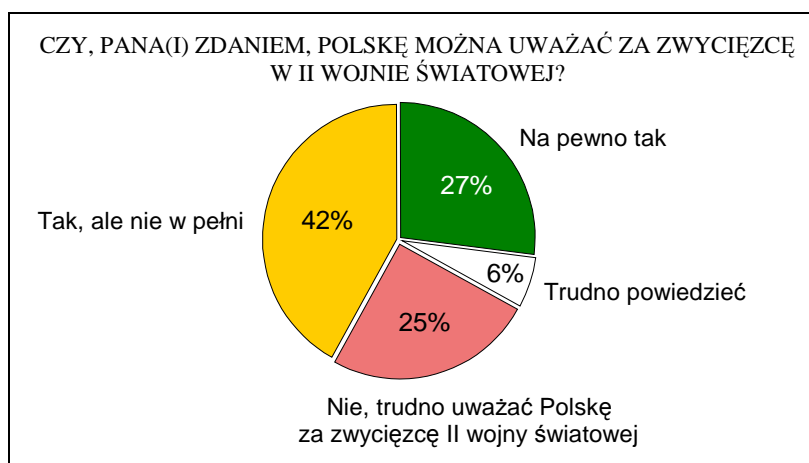

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

- ▶ Dla zdecydowanej większości Polaków (72%) II wojna światowa nie jest odległym wydarzeniem historycznym, lecz ciągle żywą częścią historii naszego kraju. Pogląd taki również często wyrażają osoby osiemnastoletnie, jak i czterdziestoletnie (po 68%). Jeszcze częstszy jest on wśród starszych respondentów.

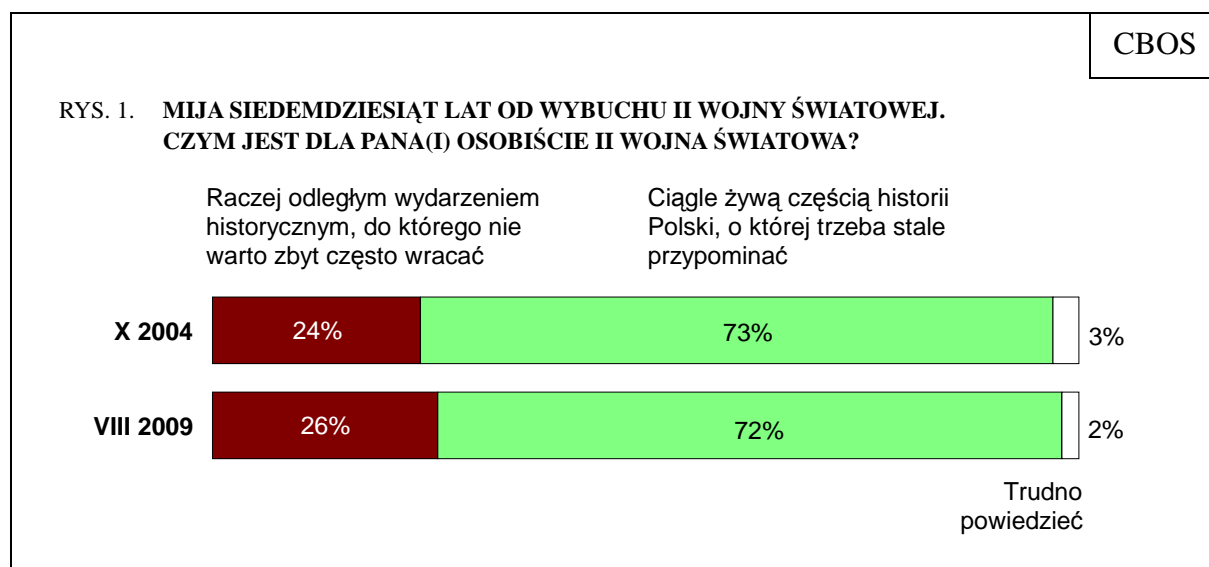
- ▶ Ponad dwie piąte badanych uważa, iż nie można uznać, że Polska jest zwycięzcą II wojny światowej w pełnym znaczeniu tego słowa.

- ▶ O tym, że trudno uważać Polskę za zwycięzcę w II wojnie światowej, badani przekonani są tym częściej, im wyższy jest poziom ich wykształcenia. Opinię tę podzieliła 16% ankietowanych z wykształceniem podstawowym i 37% najlepiej wykształconych, opinię przeciwną zaś wyraża 33% respondentów z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym oraz 16% z wyższym.
- ▶ Mimo że tylko jedna czwarta badanych (27%) uważa, że Polska jest zwycięzcą II wojny światowej w pełnym znaczeniu tego słowa, nieznacznie więcej osób za najbardziej godną upamiętniania rocznicę uznaje 8 maja (35%) niż 1 września (32%).

Pierwszego września minie siedemdziesiąt lat od ataku Niemiec na Polskę w 1939 roku, co zapoczątkowało II wojnę światową. Wojnę tę, a zwłaszcza jej początek – kampanię wrześniową, pamięta niewielu obecnie żyjących Polaków. Niemniej dla zdecydowanej większości badanych (72%) nie jest to wydarzenie odległej przeszłości, lecz ciągle żywa część historii naszego kraju, o której należy pamiętać¹.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że taka postawa wobec II wojny światowej pozostaje niezmienna od co najmniej pięciu lat. Biorąc jednak pod uwagę to, że wiek respondentów tylko w niewielkim stopniu wpływa na tę postawę, można powiedzieć, że traktowanie II wojny światowej jako historii ciągle żywej jest w polskim społeczeństwie zjawiskiem dość trwałym. Na pytanie to bowiem odpowiadają tak samo osoby zarówno osiemnastoletnie, jak i czterdziestoletnie – II wojna światowa jest ciągle żywą częścią historii dla nieco ponad dwóch trzecich badanych z tych grup (po 68%). Wśród osób starszych liczba takich deklaracji

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (231) przeprowadzono w dniach 6–12 sierpnia 2009 roku na liczącej 1041 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

nieznacznie wzrasta (niemal trzy czwarte wśród mających od 45 do 64 lat i 78% w najstarszej grupie wieku, obejmującej także tych, którzy wojnę osobiście przeżyli).

Deklarowane w tej sprawie postawy zależą natomiast w pewnym, choć niewielkim stopniu od położenia społecznego badanych. Jako ciągle żywą część historii Polski częściej niż inni traktują II wojnę światową respondenci z wykształceniem średnim i wyższym, pracownicy administracyjno-biurowi, członkowie kadry kierowniczej, specjaliści z wyższym wykształceniem, a także osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą. Można jeszcze dodać, że deklaracje takie nieco częściej składają kobiety niż mężczyźni (patrz tabele aneksowe).

Pewne różnice w spojrzeniu na II wojnę światową związane są z sympatiami politycznymi. W elektoratach PiS, SLD oraz PSL prawie powszechne jest przekonanie, że II wojna to ciągle żywa część historii naszego kraju. Od zwolenników tych partii odróżniają się sympatycy PO, wśród których pogląd taki wyraża trzy czwarte.

Trzeba też zwrócić uwagę, że traktowanie II wojny światowej jako odległego wydarzenia historycznego współwystępuje z dystansowaniem się od bieżącego życia politycznego. Badani niezamierzający głosować w potencjalnych wyborach zdecydowanie częściej niż inni uważają II wojnę za takie właśnie wydarzenie.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Czym jest dla Pana(i) osobiście II wojna światowa?		
	Raczej odległym wydarzeniem historycznym, do którego nie warto zbyt często wracać	Ciągle żywą częścią historii Polski, o której trzeba stale przypominać	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	23	76	1
PSL*	6	94	0
PiS	14	86	0
SLD*	14	86	0
Niezdecydowani	21	75	4
Niezamierzający głosować	32	65	3

* Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

MIEJSCE II WOJNY ŚWIATOWEJ WŚRÓD INNYCH WYDARZEŃ

W świadomości Polaków II wojna światowa jest więc ciągle żywą częścią historii. Jak natomiast postrzegają badani jej miejsce wśród innych wydarzeń z dziejów Polski w ostatnim stuleciu? Sprawę tę poruszyliśmy w dwóch wymiarach – osobistym, pytając,

jak ważna, godna upamiętniania, na tle innych rocznic jest data jej rozpoczęcia i zakończenia (1 września i 8 maja), oraz ogólnym – interesowało nas, które wydarzenia minionego stulecia były, zdaniem badanych, najbardziej znaczące, najważniejsze w dziejach Polski.

Pytanie dotyczące osobistego, emocjonalnego stosunku do rocznicy wybuchu II wojny światowej zawierało listę dziesięciu dat, z tym że pominięte zostały oficjalne święta państwowe. Badani mogli wskazać więcej niż jedną rocznicę spośród wymienionych na liście, która ich zdaniem jest najbardziej godna upamiętniania. Daty na liście umieszczone były w kolejności chronologicznej. Prezentujemy je według malejącej liczby wskazań.

	CBOS
Które z poniższych rocznic są dla Pana(i) osobiście najważniejsze, najbardziej godne upamiętniania?	
2 kwietnia – rocznica śmierci Jana Pawła II	60%
16 października – rocznica wyboru Jana Pawła II na papieża	58%
8 maja – rocznica zakończenia II wojny światowej	35%
1 września – rocznica najazdu Niemiec na Polskę, wybuchu II wojny światowej	32%
1 sierpnia – rocznica wybuchu powstania warszawskiego	21%
13 grudnia – rocznica wprowadzenia stanu wojennego	13%
4 czerwca – rocznica wyborów w 1989 roku	11%
31 sierpnia – rocznica podpisania w Gdańsku Porozumień Sierpniowych	9%
17 września – rocznica wkroczenia wojsk radzieckich do Polski	5%
22 lipca – rocznica ogłoszenia Manifestu PKWN	2%
Nie przywiązuję wagi do żadnej z tych rocznic	5%
Trudno powiedzieć	1%

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź

W wymiarze osobistym, emocjonalnym, tylko co dwudziesty badany twierdzi, że nie przywiązuje wagi do żadnej z wymienionych rocznic. Daty przywołujące na pamięć II wojnę światową – dzień jej zakończenia (8 maja) i rozpoczęcia (1 września) to rocznice najbardziej godne upamiętniania dla mniej więcej co trzeciego respondenta (odpowiednio: 35% i 32%). Zdecydowanie rzadziej wskazywany był 17 września – data wkroczenia do Polski Armii Czerwonej w 1939 roku (5%). W pewnym stopniu mógł wpłynąć na to fakt, że wśród badanych w średnim wieku i starszych, chodzących do szkoły w okresie PRL, wiedza o tym wydarzeniu jest mniejsza, jednak uzyskane dane nie potwierdzają tego przypuszczenia. Najmłodszy, uczęszczający do szkoły już po zmianie ustroju, wskazują to wydarzenie podobnie

często jak wspomniane roczniki. Wskazania na 17 września są najczęstsze w grupie najstarszych ankietowanych.

Trzeba jednak zaznaczyć, że dla największej liczby badanych rocznice najważniejsze to dni związane z Janem Pawłem II. Zarówno rocznica jego śmierci, jak i wyboru na papieża są dla większości Polaków najistotniejsze, najbardziej godne upamiętniania.

Co piąty respondent (21%) wskazał dzień 1 sierpnia – rocznicę wybuchu powstania warszawskiego. Można przypuszczać, że na tak wysoką pozycję tego wydarzenia wpłynęły niedawne obchody jego 65. rocznicy.

Odsetki osób, dla których najbardziej godne upamiętniania są rocznice wprowadzenia stanu wojennego, wyborów w 1989 roku oraz podpisania Porozumień Sierpniowych kształtują się na poziomie 9%–13%. Natomiast 22 lipca (zniesione dwadzieścia lat temu peerelowskie święto państwowe) jedynie sporadycznie uważane jest za najważniejsze (2%).

Dzień 1 września jako rocznicę wybuchu II wojny światowej częściej uznają za godny upamiętniania badani z wykształceniem wyższym (38%) i średnim (39%) niż zasadniczym zawodowym (26%) i podstawowym (25%). Tę rocznicę zalicza do najważniejszych niemal co drugi przedstawiciel kadry kierowniczej i inteligencji (49%), co piąty bezrobotny (18%) i co czwarty robotnik niewykwalifikowany (23%). Znacznie częściej uważają ją za godną upamiętniania mieszkańcy największych miast (43%) niż małych miasteczek (27%) i wsi (29%). Interesujące, że różnicowania takie niemal nie występują w przypadku „dnia zwycięstwa” – 8 maja.

Spółeczny stosunek do pozostałych rocznic przedstawiają tabele aneksowe. Warto dodać, że co dziesiąty młody człowiek w wieku 18–24 lata (10% wobec 3%–4% pięćdziesięciolatków i starszych) twierdzi, że nie przywiązuje wagi do żadnej z wymienionych rocznic (wśród ogółu badanych takie deklaracje stanowiły 5%).

Zapytaliśmy również o stosunek do II wojny światowej w wymiarze ogólnym – o jej znaczenie dla dziejów Polski na tle innych wydarzeń minionego stulecia. Na liście umieściliśmy dziewiętnaście wydarzeń, a badani proszeni byli o wybranie spośród nich nie więcej niż trzech najważniejszych. Wydarzenia na liście uporządkowane były w kolejności chronologicznej. Wyniki zestawiono według malejącej liczby wskazań.

W opinii co piątego respondenta (21%) jednym z trzech najważniejszych wydarzeń dla dziejów Polski XX wieku jest początek II wojny światowej, najazd Niemiec na Polskę 1 września 1939 roku.

Jednak dwa wydarzenia wskazywano jako najważniejsze ponad dwukrotnie częściej. Były to wybór Karola Wojtyły na papieża (57%) oraz odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku (47%). Częściej niż II wojnę światową za najważniejsze wydarzenie stulecia uznawano przystąpienie Polski do Unii Europejskiej (32%), a także upadek komunizmu w naszym kraju (26%).

Rzadziej, ale też przez znaczące odsetki badanych, do najważniejszych wydarzeń zaliczane były: powstanie „Solidarności” w 1980 roku (16%), przystąpienie Polski do NATO (11%), powstanie warszawskie (11%). Inne wydarzenia spośród zamieszczonych na naszej liście wskazywało mniej niż po 10% ankietowanych.

	CBOS
Które z następujących wydarzeń XX wieku były, Pana(i) zdaniem, najbardziej znaczące, najważniejsze dla dziejów Polski?	
Wybór Karola Wojtyły na papieża	57%
Odzyskanie niepodległości w 1918 roku	47%
Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej	32%
Upadek komunizmu w Polsce	26%
Najazd Niemiec na Polskę 1 września 1939 roku	21%
Powstanie „Solidarności” w 1980 roku	16%
Przystąpienie Polski do NATO	11%
Powstanie warszawskie	11%
Zbrodnia katyńska	9%
Rozmowy Okrągłego Stołu w 1989 roku	8%
Bitwa warszawska 1920 roku	6%
Wyjście wojsk radzieckich z Polski	5%
Zmiany granic Polski po II wojnie światowej	4%
Konferencja jałtańska, zgoda państw zachodnich na objęcie Polski strefą wpływów Związku Radzieckiego w 1945 roku	3%
Wkroczenie Armii Czerwonej do Polski 17 września 1939 roku	2%
Reforma rolna w 1945 roku	2%
Wymordowanie przez hitlerowców ludności żydowskiej w Polsce	2%
Utworzenie PKWN, Manifest Lipcowy 1944 roku	1%
Październik 1956 – powrót do władzy Władysława Gomułki, odejście od stalinowskich metod rządzenia	1%
Trudno powiedzieć	2%

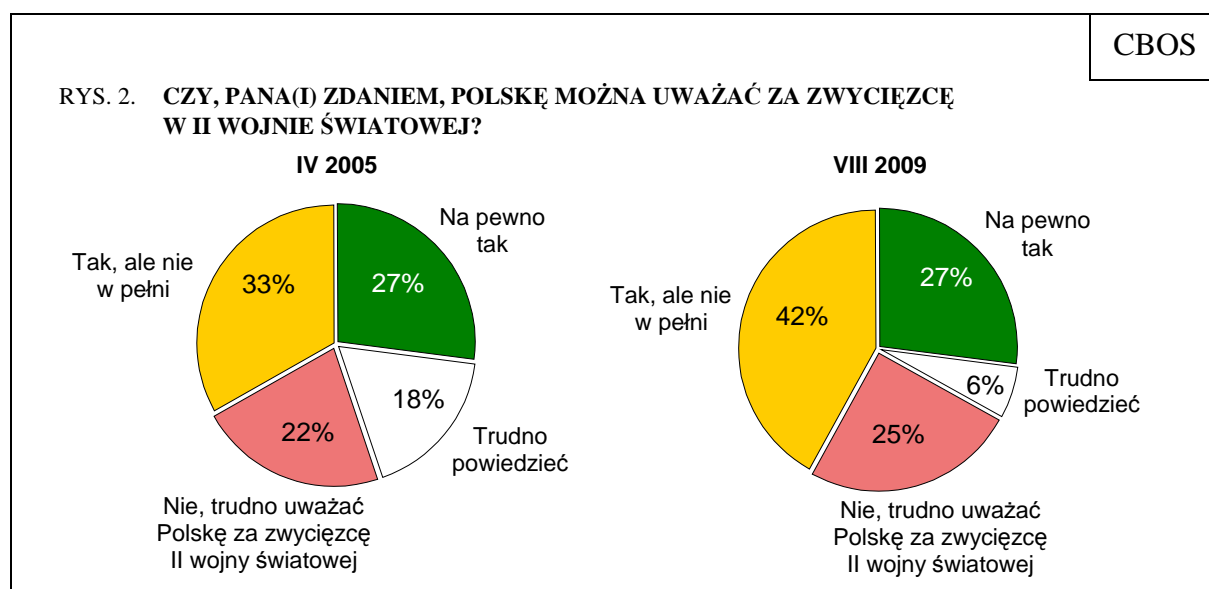
Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać więcej niż jedno wydarzenie

Opinia, że najazd Niemiec na Polskę 1 września 1939 roku zalicza się do wydarzeń najważniejszych dla dziejów naszego kraju, występuje w poszczególnych grupach i kategoriach społecznych niemal równie często (od jednej piątej do jednej czwartej wskazań). Stosunkowo rzadko zaś podzielana jest przez młodzież (15%), zwłaszcza uczącą się (13%).

Opinie o znaczeniu innych uwzględnionych w badaniu wydarzeń na ogół też są mniej zróżnicowane niż osobisty stosunek do wybranych rocznic. Duże różnice obserwujemy jedynie w przypadku znaczenia wyboru Karola Wojtyły na papieża. Opinie na ten temat różnicują poglądy polityczne, wiek i wykształcenie badanych, a w pewnym stopniu także płeć. Za jedno z najważniejszych uważa to wydarzenie niemal dwie trzecie respondentów o poglądach prawicowych (63%) i niespełna połowa identyfikujących się z lewicą (48%). Opinię tę podziela również ponad trzy piąte badanych powyżej 45 roku życia, połowa w wieku 25–44 lata i nieco ponad dwie piąte młodzieży. Wśród ankietowanych z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym prawie dwie trzecie jest zdania, że wybór Karola Wojtyły na papieża jest jednym z najważniejszych wydarzeń dla dziejów Polski w ostatnim stuleciu, podczas gdy wśród tych, którzy mają wykształcenie średnie, odsetek ten spada do 53%, a wśród legitymujących się wyższym – do 47%.

CZY POLSKA WYGRAŁA WOJNĘ?

Formalnie Polska znajdowała się wśród zwycięzców II wojny światowej. Czy jednak dzisiaj Polacy uważają się za zwycięzców w tej wojnie? Zdecydowanie przeważa pogląd, że dla naszego kraju zakończenie II wojny było zwycięstwem jedynie połowicznym.

Pogląd, że Polski nie można zaliczyć do zwycięzców II wojny światowej w pełnym znaczeniu tego słowa, przeważał także przed czterema laty, w roku obchodów sześćdziesiątej rocznicy jej zakończenia. Jednak od tego czasu nastąpiła polaryzacja stanowisk w tej sprawie. Zdecydowanie zmalała liczba badanych niemających wyrobionego zdania na ten temat. Natomiast więcej zwolenników zyskał pogląd, że zwycięstwo Polski w II wojnie światowej nie było pełne. Również nieco więcej zwolenników niż przed czterema laty ma obecnie opinia, że w ogóle trudno zaliczyć Polskę do zwycięzców w tej wojnie.

W potencjalnych elektoratach częstość występowania poszczególnych stanowisk w tej sprawie jest zróżnicowana. O przynależności Polski do obozu zwycięzców II wojny światowej przekonany jest co piąty sympatyk PO i co czwarty wyborca PiS. Najwięcej jednak zwolenników tego poglądu znajdujemy w elektoracie PSL. Z kolei sympatycy SLD częściej niż inne elektoraty podzielają opinię o jedynie połowicznym zwycięstwie.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Czy Polskę można uważać za zwycięzcę w II wojnie światowej?			
	Na pewno tak	Tak, ale nie w pełni	Nie, trudno uważać Polskę za zwycięzcę II wojny	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	19	49	29	3
PSL*	37	27	33	3
PiS	26	45	26	3
SLD*	18	57	22	3
Niezdeterminowani	28	45	21	6
Niezamierzający głosować	31	38	23	8

* Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Na przekonanie, że trudno uważać Polskę za zwycięzcę w II wojnie światowej, bardzo wyraźnie wpływa wykształcenie badanych. Wyrażanie takiej opinii jest tym częstsze, im wyższy poziom wykształcenia. Podziela ją 16% badanych z wykształceniem podstawowym i aż 37% najlepiej wykształconych. Jednocześnie opinię przeciwną (że Polska była zwycięzcą w tej wojnie) wyraża 33% respondentów z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym, a 16% – z wyższym (patrz tabele aneksowe). Nie należy jednak zbyt pochopnie sądzić, że pogląd, iż Polska nie była zwycięzcą w II wojnie światowej, jest bezpośrednio powiązany z większą wiedzą historyczną. Wyjaśnienie tego wymagałoby pogłębionych badań.

CZY BYŁY INNE MOŻLIWOŚCI?

Jak wiadomo, Polska była pierwszym krajem, który odrzucił żądania Niemiec i stawiał opór zaborszym planom Hitlera mimo kolosalnej dysproporcji sił. W dyskursie publicznym pojawiły się niedawno głosy kwestionujące słuszność takiej decyzji.

Zdecydowana większość badanych (62%) zajmuje w tej sprawie stanowisko bezkompromisowe – stawienie oporu Niemcom mimo dysproporcji sił miało sens. Ponadto co czwarty respondent (26%) dopuszcza sugestię, że opór w tej sytuacji nie był sensowny, ale nie było innego wyjścia. W sumie więc 88% badanych uznaje odrzucenie żądań niemieckich w roku 1939 za słuszne. Z opinią, że należało wówczas pójść na ustępstwa wobec Niemiec, zgadza się jedynie co dwudziesty badany (5%).

Na poglądy w tej sprawie wpływa wykształcenie i przynależność społeczno-zawodowa badanych. Im wyższe wykształcenie, tym częstsza jest odpowiedź bezkompromisowa – że opór miał sens. Wskazuje ją nieco ponad połowa badanych z wykształceniem podstawowym (55%), prawie dwie trzecie z zasadniczym zawodowym (64%) lub średnim (62%) i blisko trzy czwarte (73%) – z wyższym. Różnice te jednak skompensowane są przede wszystkim, zwłaszcza na poziomie wykształcenia zasadniczego i średniego, odpowiedziami, że nie było innego wyjścia, a w przypadku wykształcenia podstawowego – brakiem zdania. Trzeba jednak zauważyć, że wśród badanych z wykształceniem podstawowym nieco częstsze niż wśród

innych są odpowiedzi, że należało pójść na ustępstwa (7%). Może to wskazywać, że stanowiska w tej sprawie nie są tylko prostym przełożeniem wykładni podawanej od zakończenia wojny w szkołach i mediach.

Odpowiedź, że należało pójść na ustępstwa, częściej niż inni wskazują również badani określający swoje poglądy jako lewicowe (9% – patrz tabele aneksowe).

Dość wyraźne zróżnicowanie opinii, przede wszystkim dotyczące poglądu, czy opór miał sens czy też nie było innego wyjścia, występuje między zwolennikami poszczególnych partii politycznych.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, opór, walka miały sens czy też należało pójść na ustępstwa?			
	Tak, ta walka miała sens	Nie było innego wyjścia	Należało pójść na ustępstwa	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	64	24	6	6
PSL*	71	26	3	0
PiS	73	19	3	5
SLD*	57	34	7	2
Niezdecydowani	63	24	3	10
Niezamierzający głosować	60	27	4	9

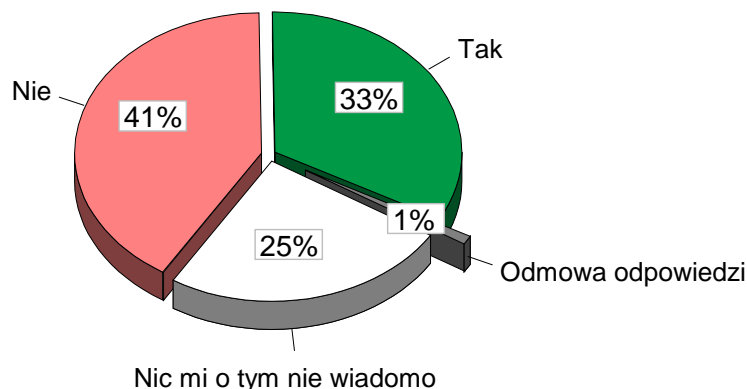
* Dane dotyczące tych elektoratów należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Ze stanowiskiem bezkompromisowym spotykamy się najczęściej wśród zwolenników PiS. Sympatycy SLD natomiast zajmują je wyraźnie rzadziej od innych, choć podziela je również ponad połowa tego elektoratu. Zwolennicy tej partii częściej niż inni skłaniają się do opinii, że nie było innego wyjścia. Jednocześnie nieco wyższa od przeciętnej jest wśród nich liczba osób uważających, że należało pójść na ustępstwa.

ŹRÓDŁA WIEDZY O KAMPANII WRZEŚNIOWEJ

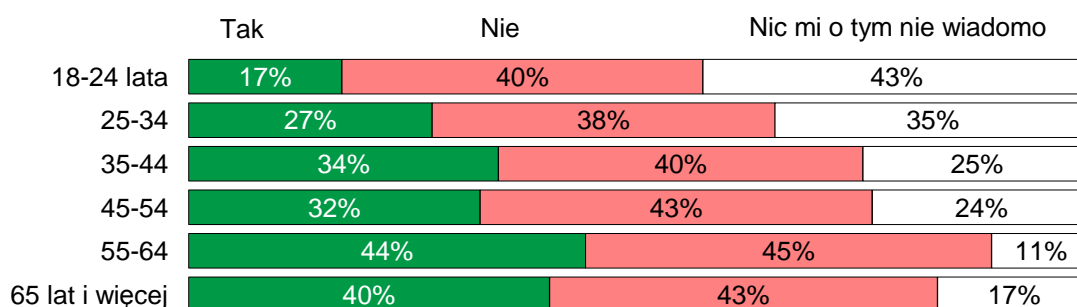
Na zakończenie kilka słów na temat źródeł wiedzy o kampanii wrześniowej. Interesowało nas, czy żyje ona w tradycji rodzinnej i skąd badani czerpią wiedzę o tym początkowym etapie II wojny światowej.

RYS. 4. CZY KTOŚ Z ŻYJĄCYCH WÓWCZAS CZŁONKÓW PANA(I) RODZINY BRAŁ UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU?

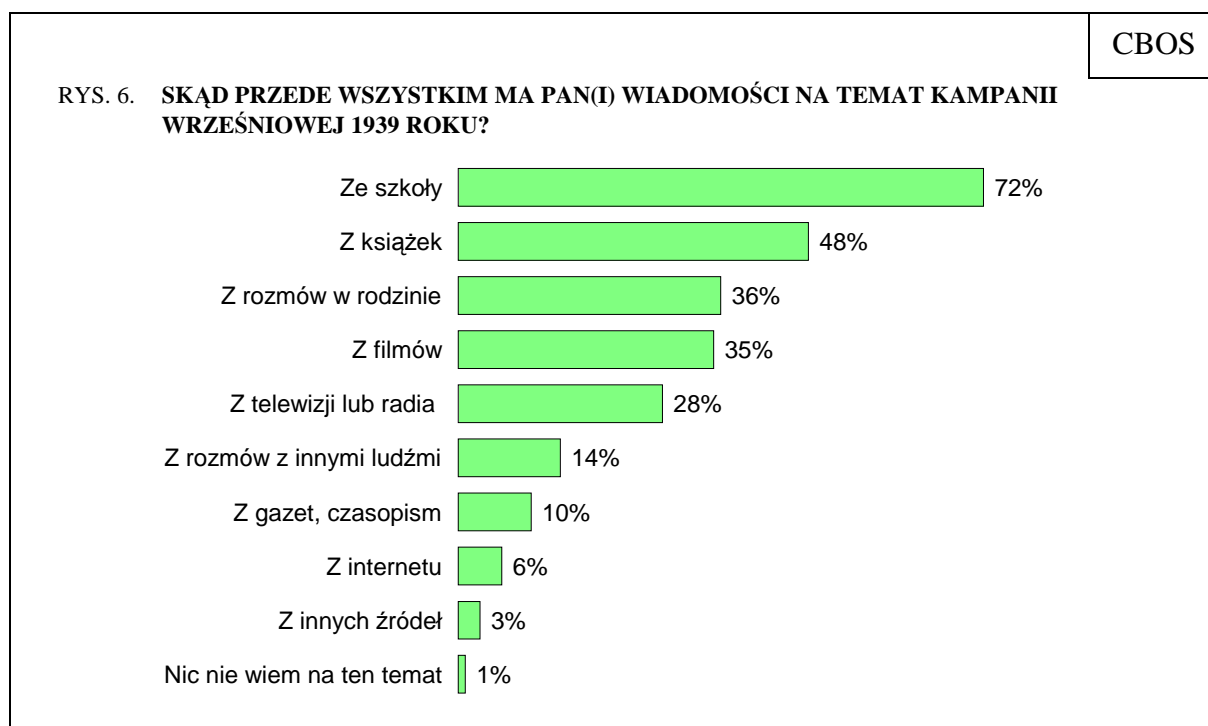
Co trzeci badany ma świadomość tego, że ktoś z członków jego rodziny brał udział w kampanii wrześniowej. Gdy jednak spojrzymy, jak kształtują się odpowiedzi na to pytanie w poszczególnych kategoriach wieku, możemy zauważyć, że w kolejnych rocznikach wiedza o tym wydarzeniu zanika.

RYS. 5. CZY KTOŚ Z ŻYJĄCYCH WÓWCZAS CZŁONKÓW PANA(I) RODZINY BRAŁ UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU?

Stopniowe zanikanie wiedzy o przeszłości rodziny jest zjawiskiem naturalnym. Jednak biorąc pod uwagę dominujące przeświadczenie, że II wojna światowa jest ciągle żywą częścią historii Polski, i to w kontekście osobistym (przypomnijmy, że 72% badanych twierdzi, że dla nich osobiście II wojna jest historią ciągle żywą), tempo zanikania tej wiedzy wydaje się znaczne.

Wiedza badanych o kampanii wrześniowej to przede wszystkim wiedza szkolna, co jest naturalne. Wydaje się jednak, że zbyt mało uwagi poświęcają jej telewizja i film.

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać trzy źródła

Ponad jedna trzecia badanych deklaruje, że kampania wrześniowa jest obecna w rodzinnych rozmowach, które są jednym ze źródeł ich wiedzy w tym względzie. Dotyczy to jednak przede wszystkim osób starszych. Twierdzi tak bowiem połowa badanych mających co najmniej 55 lat. Wśród respondentów w średnim wieku (35–54 lata) nieco więcej niż jedna trzecia deklaruje, że ma wiadomości na ten temat z rozmów w rodzinie, a wśród młodszych – tylko jedna piąta (patrz tabele aneksowe).

★

★

★

Zdaniem zdecydowanej większości Polaków II wojna światowa nie jest odległym wydarzeniem historycznym, lecz ciągle żywym elementem przeszłości. Nie znaczy to, by była traktowana jako najważniejsze wydarzenie ostatniego stulecia. Za ważniejsze od niej wydarzenia uważany jest wybór Karola Wojtyły na papieża, a także odzyskanie niepodległości

w 1918 roku, upadek komunizmu w Polsce oraz – co warto szczególnie podkreślić – przystąpienie naszego kraju do Unii Europejskiej.

Znamienne też jest, że jako rocznicę godną upamiętniania nieco częściej wskazywano zakończenie II wojny światowej niż jej rozpoczęcie, mimo że najczęstszy jest pogląd, iż w tej wojnie Polska nie była zwycięzcą w pełnym znaczeniu tego słowa.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Mija siedemdziesiąt lat od wybuchu II wojny światowej. Czym jest dla Pana(i) osobiście II wojna światowa?			Liczba osób
		Raczej odległym wydarzeniem historycznym, do którego nie warto zbyt często wracać	Ciągle żywą częścią historii Polski, o której trzeba stale przypominać	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	72	2	1041
Płeć	Mężczyźni	30	68	3	491
	Kobiety	23	75	2	550
Wiek	18-24 lata	30	68	1	144
	25-34	29	68	3	193
	35-44	29	68	3	158
	45-54	24	73	3	173
	55-64	25	74	1	176
	65 lat i więcej	20	78	3	197
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	70	2	388
	Miasto do 20 tys.	21	75	4	144
	20-100 tys.	32	66	2	203
	101-500 tys.	24	74	2	167
	501 tys. i więcej mieszk.	17	80	3	138
Wykształcenie	Podstawowe	25	71	3	281
	Zasadnicze zawodowe	35	63	1	261
	Średnie	22	76	2	352
	Wyższe	19	78	3	148
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	76	5	79
	Średni personel, technicy	34	64	2	41
	Pracownicy adm.-biurowi	20	80		67
	Pracownicy usług	29	67	4	62
	Robotnicy wykwalifikowani	33	62	5	121
	Robotnicy niewykwalifik.	30	67	2	64
	Rolnicy	28	68	4	55
Pracujący na własny rach.	22	78		40	
Bierni zawodowo	Renciści	23	76	1	74
	Emeryci	21	77	2	243
	Uczniowie i studenci	30	67	3	71
	Bezrobotni	23	77		62
	Gospodynie domowe i inni	36	64		61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	24	71	5	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	22	75	3	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	68	3	228
	prywatnym gosp. rolnym	29	70	2	59
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	29	70	2	195
	501-750	27	67	5	163
	751-1000	19	79	2	190
	1001-1500	20	78	2	151
	Powyżej 1500 zł	36	61	3	107
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	68	4	161
	Średnie	27	71	2	465
	Dobre	24	74	2	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	22	72	6	56
	Raz w tygodniu	23	74	2	498
	1-2 razy w miesiącu	32	65	3	167
	Kilka razy w roku	28	70	2	207
	W ogóle nie uczestniczy	24	73	2	112
Poglądy polityczne	Lewica	26	71	2	131
	Centrum	25	74	1	315
	Prawica	21	76	3	344
	Trudno powiedzieć	33	63	4	250

Tabela 2

		Które z poniższych rocznic są dla Pana(i) osobiście najważniejsze, najbardziej godne upamiętniania?					
		2 kwietnia - rocznica śmierci Jana Pawła II	8 maja - rocznica zakończenia II wojny światowej	4 czerwca - rocznica wyborów w 1989 roku	22 lipca - rocznica ogłoszenia Manifestu PKWN	1 sierpnia - rocznica wybuchu powstania warszawskiego	31 sierpnia - rocznica podpisania w Gdańsku Porozumień Sierpniowych
		%	%	%	%	%	%
Ogółem		60	35	11	2	21	9
Płeć	Mężczyźni	54	36	14	3	18	10
	Kobiety	66	34	8	2	23	8
Wiek	18-24 lata	64	35	11	1	25	3
	25-34	62	43	13	1	18	9
	35-44	61	36	10	3	18	7
	45-54	54	27	14	3	19	13
	55-64	63	34	10	3	22	10
	65 lat i więcej	58	34	7	2	22	10
Miejsce zamieszkania	Wieś	67	34	7	2	14	6
	Miasto do 20 tys.	71	41	12	3	19	6
	20-100 tys.	54	35	14	3	20	11
	101-500 tys.	56	33	10	2	25	10
	501 tys. i więcej mieszk.	45	36	16	2	37	14
Wykształcenie	Podstawowe	65	32	3	1	15	8
	Zasadnicze zawodowe	62	34	9	5	18	6
	Średnie	60	38	15	2	22	10
	Wyższe	50	38	19	1	33	11
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	49	36	20	1	35	17
	Średni personel, technicy	53	40	22		19	12
	Pracownicy adm.-biurowi	57	40	13		33	9
	Pracownicy usług	68	37	15		16	3
	Robotnicy wykwalifikowani	59	36	10	2	22	8
	Robotnicy niewykwalifik.	63	42	8	5	14	2
	Rolnicy	68	30	8	5	6	5
	Pracujący na własny rach.	57	28	10		10	18
Bierni zawodowo	Renciści	62	32	7	3	14	13
	Emeryci	57	34	8	2	22	11
	Uczniowie i studenci	64	34	11	2	26	2
	Bezrobotni	65	43	5	4	15	5
	Gospodynie domowe i inni	73	28	11	3	20	7
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	58	45	15	1	24	8
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	57	34	17	3	22	10
	sekt. pryw. poza rolnict.	58	33	13	0	22	9
	prywatnym gosp. rolnym	68	35	7	5	4	5
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	67	38	5	2	19	6
	501-750	60	40	6	4	19	10
	751-1000	60	30	12	2	21	8
	1001-1500	55	35	18	3	21	10
	Powyżej 1500 zł	46	39	24	1	23	9
Ocena własnych war. mater.	Złe	65	29	3	1	19	7
	Średnie	58	34	9	3	21	7
	Dobre	61	39	16	1	21	11
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	75	25	11		24	5
	Raz w tygodniu	67	35	9	2	21	10
	1-2 razy w miesiącu	56	29	9	1	15	5
	Kilka razy w roku	52	36	15	4	24	9
	W ogóle nie uczestniczy	44	48	11	4	20	11
Poglądy polityczne	Lewica	48	40	13	5	20	9
	Centrum	62	38	11	4	21	8
	Prawica	58	33	16	1	24	14
	Trudno powiedzieć	67	32	3	1	16	3

Tabela 2 cd.

		Które z poniższych rocznic są dla Pana(i) osobiście najważniejsze, najbardziej godne upamiętniania?						Liczba osób
		1 września - rocznica najazdu Niemiec na Polskę, wybuchu II wojny światowej	17 września - rocznica wkroczenia wojsk radzieckich do Polski	16 października - rocznica wyboru Jana Pawła II na papieża	13 grudnia - rocznica wprowadzenia stanu wojennego	Nie przywiązuję wagi do żadnej z tych rocznic	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		32	5	58	13	5	1	1041
Płeć	Mężczyźni	32	6	56	12	7	1	491
	Kobiety	32	3	60	13	4	1	550
Wiek	18-24 lata	29	5	42	12	10	1	144
	25-34	31	3	46	13	6	2	193
	35-44	38	4	57	19	2		158
	45-54	35	6	62	18	7		173
	55-64	27	2	67	10	4		176
	65 lat i więcej	31	8	70	6	3	1	197
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	5	63	12	6	1	388
	Miasto do 20 tys.	27	2	59	12	4		144
	20-100 tys.	32	3	57	15	5		203
	101-500 tys.	33	8	48	14	8		167
	501 tys. i więcej mieszk.	43	6	55	9	3	1	138
Wykształcenie	Podstawowe	25	4	72	10	6	1	281
	Zasadnicze zawodowe	26	4	61	13	7		261
	Średnie	39	3	51	14	4	0	352
	Wyższe	38	10	43	13	4	1	148
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	49	8	42	15	1	1	79
	Średni personel, technicy	37	8	40	19	6		41
	Pracownicy adm.-biurowi	41	1	56	11	1		67
	Pracownicy usług	38	3	55	15	2		62
	Robotnicy wykwalifikowani	30	5	56	17	7		121
	Robotnicy niewykwalifik.	23		55	16	8	2	64
	Rolnicy	28	3	68	16	5		55
Pracujący na własny rach.	32	8	54	9	7	3	40	
Bierni zawodowo	Renciści	33	6	60	13	9		74
	Emeryci	30	6	71	7	3	0	243
	Uczniowie i studenci	33	6	42	18	5	2	71
	Bezrobotni	18	2	53	8	13		62
	Gospodynie domowe i inni	24		66	12	7		61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	35	5	54	15	3	1	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	47	7	50	17	2		85
	sekt. pryw. poza rolnict.	34	3	52	14	7	1	228
	prywatnym gosp. rolnym	24	5	66	15	3	2	59
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	23	3	65	13	7		195
	501-750	28	2	60	14	6	1	163
	751-1000	34	8	60	11	6		190
	1001-1500	36	5	52	15	5		151
	Powyżej 1500 zł	38	9	53	13	7		107
Ocena własnych war. mater.	Złe	31	3	61	16	9	1	161
	Średnie	28	5	58	12	5	1	465
	Dobre	37	4	56	12	4		415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	30	6	67	6	4	2	56
	Raz w tygodniu	28	4	64	12	4	0	498
	1-2 razy w miesiącu	31	5	56	11	9		167
	Kilka razy w roku	41	5	52	18	4		207
	W ogóle nie uczestniczy	36	5	43	12	7	2	112
Poglądy polityczne	Lewica	42	7	57	14	4		131
	Centrum	31	4	55	10	6	0	315
	Prawica	33	7	63	14	2		344
	Trudno powiedzieć	27	1	55	13	10	2	250

Tabela 3

		Które z następujących wydarzeń XX wieku były, Pana(i) zdaniem, najbardziej znaczące, najważniejsze dla dziejów Polski?						
		Odzyskanie niepodległości w 1918 roku	Bitwa warszawska 1920 roku	Najazd Niemiec na Polskę 1 września 1939 roku	Wkroczenie Armii Czerwonej do Polski 17 września 1939 roku	Zbrodnia katyńska	Wymordowanie przez hitlerowców ludności żydowskiej w Polsce	Powstanie warszawskie
		%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		47	6	21	2	9	2	11
Płeć	Mężczyźni	51	9	20	3	7	0	9
	Kobiety	43	4	22	2	10	4	12
Wiek	18-24 lata	61	1	15	3	11	2	10
	25-34	47	5	22	1	6	3	8
	35-44	53	6	24	1	8	3	11
	45-54	48	6	15	3	10	1	9
	55-64	38	10	21	2	10	1	9
	65 lat i więcej	38	8	29	3	9	3	15
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	5	22	2	9	2	9
	Miasto do 20 tys.	51	5	21	2	10	2	15
	20-100 tys.	48	4	20	3	7	2	8
	101-500 tys.	50	8	21	5	12	3	13
	501 tys. i więcej mieszk.	47	11	23	1	8	2	10
Wykształcenie	Podstawowe	38	4	23	3	13	2	12
	Zasadnicze zawodowe	47	5	21	3	7	2	10
	Średnie	50	7	20	2	9	2	12
	Wyższe	53	13	20	3	5	3	6
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	60	6	20	3	4	3	4
	Średni personel, technicy	63	2	26	6	2		
	Pracownicy adm.-biurowi	51	9	17		10	4	10
	Pracownicy usług	58	7	20	1	7	2	9
	Robotnicy wykwalifikowani	50	4	22	1	6	3	11
	Robotnicy niewykwalifik.	41	6	19	4	9	3	5
	Rolnicy	30	9	22	2	5		12
	Pracujący na własny rach.	45	9	25		2		13
Bierni zawodowo	Renciści	44	6	24	6	15		12
	Emeryci	38	7	27	2	9	3	13
	Uczniowie i studenci	58	1	13	5	16	2	14
	Bezrobotni	48	10	18		19	4	12
	Gospodynie domowe i inni	42	6	8	1	8	2	11
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	4	21	3	7	2	5
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	49	9	19		8	1	9
	sekt. pryw. poza rolnict.	53	5	20	1	5	3	8
	prywatnym gosp. rolnym	33	8	27	1	5		8
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	51	7	19	2	11	3	13
	501-750	43	4	18	1	12	1	10
	751-1000	46	6	24	6	9	2	12
	1001-1500	50	7	20	2	7	2	11
	Powyżej 1500 zł	63	7	24	1	7	2	7
Ocena własnych war. mater.	Złe	47	7	19	3	16	2	11
	Średnie	41	7	22	3	6	1	11
	Dobre	53	5	21	2	9	3	10
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	10	15	3	4	2	6
	Raz w tygodniu	45	7	18	1	9	1	11
	1-2 razy w miesiącu	46	4	28	3	12	2	9
	Kilka razy w roku	48	5	24	3	8	3	9
	W ogóle nie uczestniczy	52	5	24	4	9	4	12
Poglądy polityczne	Lewica	46	5	24	3	7	1	13
	Centrum	48	5	21	1	11	2	11
	Prawica	48	10	18	4	9	1	10
	Trudno powiedzieć	44	3	25	1	7	4	9

Tabela 3 cd.

		Które z następujących wydarzeń XX wieku były, Pana(i) zdaniem, najbardziej znaczące, najważniejsze dla dziejów Polski?						
		Utworzenie PKWN, Manifest Lipcowy 1944 roku	Reforma rolna w 1945 roku	Konferencja jałtańska, zgoda państw zachodnich na objęcie Polski strefą wpływów Związku Radzieckiego w 1945 roku	Zmiany granic Polski po II wojnie światowej	Październik 1956 - powrót do władzy Władysława Gomułki, odejście od stalinowskich metod rządzenia	Wybór Karola Wojtyły na papieża	Powstanie "Solidarności" w 1980 roku
		%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	2	3	4	1	57	16
Płeć	Mężczyźni	2	2	4	4	1	53	15
	Kobiety	0	2	2	3	1	61	16
Wiek	18-24 lata		1	3	6		44	12
	25-34	1	1	2	4	1	52	9
	35-44	1	1	2	4	1	51	17
	45-54	2	2	4	5	0	62	22
	55-64	0	2	2	2		69	18
	65 lat i więcej	1	4	3	2	2	62	15
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	3	1	2	0	63	15
	Miasto do 20 tys.	0	3	1	4	0	49	10
	20-100 tys.	1	1	2	5	3	65	19
	101-500 tys.	1		4	4		48	16
	501 tys. i więcej mieszk.		1	9	6		49	17
Wykształcenie	Podstawowe	1	3	1	3	1	63	15
	Zasadnicze zawodowe	2	2	2	3	1	62	17
	Średnie	0	2	3	5	1	53	15
	Wyższe		1	7	5	1	47	15
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		1	8	4	3	46	23
	Średni personel, technicy			3	5		50	11
	Pracownicy adm.-biurowi		1	3	4		54	12
	Pracownicy usług	1	2		8		53	23
	Robotnicy wykwalifikowani	3	2	5	5	1	53	15
	Robotnicy niewykwalifik.				1		53	5
	Rolnicy	3	7		3	1	63	15
Pracujący na własny rach.	2		4	5		57	13	
Bierni zawodowo	Renciści				3	4	59	18
	Emeryci	1	4	4	3	0	66	18
	Uczniowie i studenci		2	4	6		50	13
	Bezrobotni	2			2		46	9
	Gospodynie domowe i inni		2		4	2	73	17
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1		3	5	1	56	12
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	1	1	4	1		48	17
	sekt. prywat. poza rolnict.	1	1	4	6	0	52	15
	prywatnym gosp. rolnym	3	4		3	1	58	15
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	2	1	2	3	0	52	17
	501-750	1	5	1	1	2	62	13
	751-1000	1	2	5	4	0	60	12
	1001-1500		2	4	8	0	58	18
	Powyżej 1500 zł		1	4	5		49	12
Ocena własnych war. mater.	Złe		2	2	4	1	63	17
	Średnie	1	3	3	3	1	58	17
	Dobre	1	1	3	5	0	54	13
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		2	2	4		73	27
	Raz w tygodniu	2	2	2	2	1	65	15
	1-2 razy w miesiącu		2	2	2	1	55	11
	Kilka razy w roku		1	4	6		45	17
	W ogóle nie uczestniczy	2	2	6	7	2	40	15
Poglądy polityczne	Lewica	1	5	5	7	2	48	9
	Centrum	2	2	3	3	1	54	14
	Prawica	1	1	4	4	1	63	20
	Trudno powiedzieć	0	1	1	3		58	14

Tabela 3 cd.

		Które z następujących wydarzeń XX wieku były, Pana(i) zdaniem, najbardziej znaczące, najważniejsze dla dziejów Polski?						Liczba osób
		Rozmowy Okrągłego Stołu w 1989 roku	Upadek komunizmu w Polsce	Wyjście z Polski wojsk radzieckich	Przystąpienie Polski do NATO	Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		8	26	5	11	32	2	1041
Płeć	Mężczyźni	8	24	4	13	34	2	491
	Kobiety	8	27	6	8	30	2	550
Wiek	18-24 lata	8	27	4	11	52	2	144
	25-34	7	31		15	40	3	193
	35-44	10	28	4	10	36	1	158
	45-54	7	23	10	13	27	1	173
	55-64	9	24	5	11	28	2	176
	65 lat i więcej	5	21	9	5	16	4	197
Miejsce zamieszkania	Wieś	8	19	4	9	31	4	388
	Miasto do 20 tys.	4	31	4	13	37	2	144
	20-100 tys.	8	26	6	10	34		203
	101-500 tys.	8	29	8	13	30	1	167
	501 tys. i więcej mieszk.	10	34	5	13	30	2	138
Wykształcenie	Podstawowe	5	16	7	10	25	5	281
	Zasadnicze zawodowe	6	23	7	11	29	2	261
	Średnie	10	30	4	10	36	1	352
	Wyższe	10	38	2	13	40		148
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	11	39	4	14	35		79
	Średni personel, technicy	12	36	4	6	41		41
	Pracownicy adm.-biurowi	13	23		12	41		67
	Pracownicy usług	10	29	3	6	34		62
	Robotnicy wykwalifikowani	7	26	5	17	39	1	121
	Robotnicy niewykwalifik.	10	25	6	16	34	7	64
	Rolnicy	10	14	6	9	31	4	55
	Pracujący na własny rach.	12	28		11	58	3	40
Bierni zawodowo	Renciści	7	25	12	5	18	2	74
	Emeryci	5	21	7	6	19	4	243
	Uczniowie i studenci	9	34	3	6	42		71
	Bezrobotni		16	5	25	35	2	62
	Gospodynie domowe i inni	3	28	6	10	33	4	61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	29	4	14	38	1	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	18	33	3	14	39		85
	sekt. pryw. poza rolnict.	8	31	2	11	43	2	228
	prywatnym gosp. rolnym	9	15	6	8	32	3	59
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	6	20	6	12	26	4	195
	501-750	6	27	5	11	35	3	163
	751-1000	9	24	5	8	32	2	190
	1001-1500	7	27	10	8	26	1	151
	Powyżej 1500 zł	13	31	1	10	39	1	107
Ocena własnych war. mater.	Złe	5	21	11	7	19	3	161
	Średnie	6	25	5	12	30	3	465
	Dobre	10	29	4	11	39	1	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	6	33	6	8	15	2	56
	Raz w tygodniu	8	22	5	11	33	3	498
	1-2 razy w miesiącu	4	24	4	11	28	3	167
	Kilka razy w roku	10	28	7	13	41	1	207
	W ogóle nie uczestniczy	8	36	3	7	25	2	112
Poglądy polityczne	Lewica	11	21	6	18	34	2	131
	Centrum	8	23	3	12	36	1	315
	Prawica	7	31	8	8	30	1	344
	Trudno powiedzieć	7	24	4	9	29	6	250

Tabela 4

		Czy, Pana (i) zdaniem, Polskę można uważać za zwycięzcę w II wojnie światowej?				Liczba osób
		Na pewno tak	Tak, ale nie w pełni	Nie, trudno uważać Polskę za zwycięzcę II wojny światowej	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		27	42	25	6	1041
Płeć	Mężczyźni	25	39	31	5	491
	Kobiety	29	44	19	7	550
Wiek	18-24 lata	22	47	21	10	144
	25-34	27	42	26	6	193
	35-44	32	38	27	3	158
	45-54	26	46	24	3	173
	55-64	28	44	23	5	176
	65 lat i więcej	27	34	29	11	197
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	39	20	9	388
	Miasto do 20 tys.	30	43	21	6	144
	20-100 tys.	24	41	31	3	203
	101-500 tys.	21	39	32	8	167
	501 tys. i więcej mieszk.	21	51	25	3	138
Wykształcenie	Podstawowe	33	40	16	11	281
	Zasadnicze zawodowe	33	37	24	6	261
	Średnie	23	45	28	5	352
	Wyższe	16	44	37	3	148
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	52	33	1	79
	Średni personel, technicy	16	45	35	3	41
	Pracownicy adm.-biurowi	21	42	31	6	67
	Pracownicy usług	34	38	20	7	62
	Robotnicy wykwalifikowani	28	48	20	4	121
	Robotnicy niewykwalifik.	19	39	36	5	64
	Rolnicy	41	34	16	8	55
Pracujący na własny rach.	25	25	43	7	40	
Bierni zawodowo	Renciści	28	41	24	7	74
	Emeryci	28	39	24	9	243
	Uczniowie i studenci	18	52	20	10	71
	Bezrobotni	44	37	15	4	62
	Gospodynie domowe i inni	37	39	19	6	61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	47	29	5	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	24	40	35	1	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	43	27	5	228
	prywatnym gosp. rolnym	34	36	18	12	59
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	42	32	18	7	195
	501-750	32	41	19	8	163
	751-1000	27	44	24	5	190
	1001-1500	18	45	33	4	151
	Powyżej 1500 zł	19	46	29	6	107
Ocena własnych war. mater.	Złe	26	41	24	9	161
	Średnie	30	37	26	7	465
	Dobre	24	46	25	5	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	13	38	34	15	56
	Raz w tygodniu	31	39	24	7	498
	1-2 razy w miesiącu	28	46	20	6	167
	Kilka razy w roku	24	45	27	3	207
	W ogóle nie uczestniczy	23	43	27	6	112
Poglądy polityczne	Lewica	25	48	26	1	131
	Centrum	28	41	27	4	315
	Prawica	28	42	26	4	344
	Trudno powiedzieć	26	38	20	16	250

Tabela 5

		We wrześniu 1939 roku Polska podjęła walkę z Niemcami, mimo że mieli oni zdecydowaną przewagę. Czy, Pana(i) zdaniem, ten opór, ta walka miały sens czy też należało pójść na ustępstwa wobec Niemiec i czekać na dalszy rozwój wypadków?				Liczba osób
		Tak, ta walka miała sens	Być może opór nie miał sensu, ale nie było innego wyjścia	Należało pójść na ustępstwa	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		62	26	5	7	1041
Płeć	Mężczyźni	62	27	7	5	491
	Kobiety	62	25	3	10	550
Wiek	18-24 lata	61	28	2	9	144
	25-34	64	26	4	6	193
	35-44	66	26	4	3	158
	45-54	66	23	4	7	173
	55-64	63	23	8	6	176
	65 lat i więcej	54	27	6	12	197
Miejsce zamieszkania	Wieś	63	22	4	10	388
	Miasto do 20 tys.	67	26	3	4	144
	20-100 tys.	58	26	8	8	203
	101-500 tys.	63	28	3	6	167
	501 tys. i więcej mieszk.	59	31	6	4	138
Wykształcenie	Podstawowe	55	24	7	14	281
	Zasadnicze zawodowe	64	27	3	6	261
	Średnie	62	28	5	5	352
	Wyższe	73	20	3	3	148
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	71	23	4	2	79
	Średni personel, technicy	65	23	6	6	41
	Pracownicy adm.-biurowi	71	28		1	67
	Pracownicy usług	66	28		6	62
	Robotnicy wykwalifikowani	62	25	5	8	121
	Robotnicy niewykwalifik.	53	30	7	10	64
	Rolnicy	58	26	5	11	55
Pracujący na własny rach.	67	31		2	40	
Bierni zawodowo	Renciści	58	24	11	7	74
	Emeryci	59	25	6	11	243
	Uczniowie i studenci	65	30	2	3	71
	Bezrobotni	64	23	2	10	62
	Gospodynie domowe i inni	59	23	8	10	61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	70	20	3	6	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	65	25	4	5	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	63	28	4	5	228
	prywatnym gosp. rolnym	53	29	5	13	59
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	62	24	5	8	195
	501-750	61	24	6	9	163
	751-1000	66	24	5	5	190
	1001-1500	64	26	5	4	151
	Powyżej 1500 zł	62	25	5	8	107
Ocena własnych war. mater.	Złe	56	28	8	8	161
	Średnie	59	28	5	8	465
	Dobre	69	21	3	7	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	32	4	13	56
	Raz w tygodniu	62	25	5	8	498
	1-2 razy w miesiącu	62	26	4	7	167
	Kilka razy w roku	66	25	3	6	207
	W ogóle nie uczestniczy	59	28	6	8	112
Poglądy polityczne	Lewica	65	21	9	5	131
	Centrum	64	28	4	5	315
	Prawica	66	24	5	4	344
	Trudno powiedzieć	53	27	3	17	250

Tabela 6

		Czy ktoś z żyjących wówczas członków Pana(i) rodziny brał udział w kampanii wrześniowej 1939 roku?			Liczba osób
		Tak	Nie	Nic mi o tym nie wiadomo	
		%	%	%	
Ogółem		33	41	25	1034
Płeć	Mężczyźni	35	40	25	490
	Kobiety	32	43	26	545
Wiek	18-24 lata	17	40	43	144
	25-34	27	38	35	192
	35-44	34	40	25	158
	45-54	32	43	24	171
	55-64	44	45	11	175
	65 lat i więcej	40	43	17	195
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	45	29	384
	Miasto do 20 tys.	27	50	23	142
	20-100 tys.	39	34	27	203
	101-500 tys.	39	38	23	167
	501 tys. i więcej mieszk.	43	38	19	138
Wykształcenie	Podstawowe	27	47	26	277
	Zasadnicze zawodowe	36	39	25	261
	Średnie	35	40	26	350
	Wyższe	35	39	26	147
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	37	34	29	79
	Średni personel, technicy	33	46	21	41
	Pracownicy adm.-biurowi	29	39	32	67
	Pracownicy usług	44	33	24	61
	Robotnicy wykwalifikowani	37	40	23	121
	Robotnicy niewykwalifik.	21	51	28	63
	Rolnicy	32	41	27	53
	Pracujący na własny rach.	35	34	31	40
Bierni zawodowo	Renciści	25	55	20	73
	Emeryci	39	44	16	242
	Uczniowie i studenci	19	34	47	71
	Bezrobotni	35	48	16	62
	Gospodynie domowe i inni	26	33	41	61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	38	35	27	132
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	33	39	28	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	31	43	26	228
	prywatnym gosp. rolnym	31	42	27	58
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	30	44	26	195
	501-750	28	47	25	161
	751-1000	38	41	21	189
	1001-1500	40	45	15	151
	Powyżej 1500 zł	32	36	32	107
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	46	22	161
	Średnie	36	40	24	461
	Dobre	30	41	28	412
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	38	34	28	56
	Raz w tygodniu	32	46	22	493
	1-2 razy w miesiącu	34	38	28	166
	Kilka razy w roku	33	40	27	206
	W ogóle nie uczestniczy	35	33	32	112
Poglądy polityczne	Lewica	36	45	18	130
	Centrum	26	45	29	312
	Prawica	39	41	20	344
	Trudno powiedzieć	32	35	33	247

Tabela 7

		Skąd przede wszystkim ma Pan(i) wiadomości na temat kampanii wrześniowej 1939 roku?					
		Ze szkoły	Z książek	Z filmów	Z gazet, czasopism	Z radia, telewizji	Z internetu
		%	%	%	%	%	%
Ogółem		72	48	35	10	28	6
Płeć	Mężczyźni	72	45	37	11	27	8
	Kobiety	72	50	33	8	29	4
Wiek	18-24 lata	88	55	32	5	21	16
	25-34	80	50	40	8	33	10
	35-44	79	52	41	7	29	7
	45-54	76	52	41	11	26	3
	55-64	68	46	31	13	29	0
	65 lat i więcej	45	34	23	14	30	
Miejsce zamieszkania	Wieś	73	43	34	9	28	4
	Miasto do 20 tys.	78	43	51	12	30	4
	20-100 tys.	72	53	32	9	30	7
	101-500 tys.	68	45	30	7	26	7
	501 tys. i więcej mieszk.	68	60	28	14	28	10
Wykształcenie	Podstawowe	61	29	36	12	29	3
	Zasadnicze zawodowe	73	42	34	9	35	5
	Średnie	79	57	35	9	25	7
	Wyższe	74	69	31	10	24	11
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	70	29	8	25	9
	Średni personel, technicy	87	67	42	3	17	16
	Pracownicy adm.-biurowi	77	56	40	10	31	4
	Pracownicy usług	83	59	43	9	25	7
	Robotnicy wykwalifikowani	80	42	40	12	27	5
	Robotnicy niewykwalifik.	71	31	41	7	32	10
	Rolnicy	68	46	35	8	33	3
Pracujący na własny rach.	62	53	36	6	48	10	
Bierni zawodowo	Renciści	70	51	34	10	29	3
	Emeryci	55	36	26	14	29	
	Uczniowie i studenci	90	56	36	7	19	20
	Bezrobotni	75	46	32	8	30	5
	Gospodynie domowe i inni	81	44	36	7	28	4
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	76	61	38	6	28	5
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	83	51	41	11	26	5
	sekt. pryw. poza rolnict.	78	51	37	10	30	12
	prywatnym gosp. rolnym	70	48	41	5	33	1
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	76	41	35	9	30	4
	501-750	71	40	34	13	35	4
	751-1000	69	39	34	9	30	8
	1001-1500	68	58	33	11	26	4
	Powyżej 1500 zł	71	57	30	15	27	7
Ocena własnych war. mater.	Złe	66	41	33	11	31	1
	Średnie	70	43	35	10	28	6
	Dobre	76	55	35	10	28	8
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	56	30	8	30	5
	Raz w tygodniu	70	49	34	9	30	4
	1-2 razy w miesiącu	74	43	39	10	26	4
	Kilka razy w roku	77	48	32	11	29	8
	W ogóle nie uczestniczy	67	42	38	11	24	10
Poglądy polityczne	Lewica	78	46	29	12	26	9
	Centrum	73	50	38	9	32	7
	Prawica	69	53	32	11	29	6
	Trudno powiedzieć	71	38	36	7	24	1

Tabela 7 cd.

		Skąd przede wszystkim ma Pan(i) wiadomości na temat kampanii wrześniowej 1939 roku?						Liczba osób
		Z rozmów w rodzinie	Z rozmów z innymi ludźmi	Z gier	Z innych źródeł	Nic nie wiem na ten temat	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		36	14	0	3	1	0	1041
Płeć	Mężczyźni	32	15	0	2	1	1	491
	Kobiety	40	13		3	1	0	550
Wiek	18-24 lata	19	6			3		144
	25-34	22	8		1		0	193
	35-44	35	12	1	3	1		158
	45-54	36	10		1	1		173
	55-64	51	18		1	1		176
	65 lat i więcej	50	28		9	2	1	197
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	15		3	2	1	388
	Miasto do 20 tys.	36	8	1	2			144
	20-100 tys.	36	16		2	0		203
	101-500 tys.	43	18		2	3		167
	501 tys. i więcej mieszk.	40	12		5			138
Wykształcenie	Podstawowe	35	19		5	2	1	281
	Zasadnicze zawodowe	37	12	1	1	2		261
	Średnie	34	11		3	0	0	352
	Wyższe	39	15		1			148
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	40	11		3			79
	Średni personel, technicy	36	9		2			41
	Pracownicy adm.-biurowi	35	7				1	67
	Pracownicy usług	26	10			2		62
	Robotnicy wykwalifikowani	28	14	1	3	1		121
	Robotnicy niewykwalifik.	31	13		3	1		64
	Rolnicy	30	8		2	3		55
	Pracujący na własny rach.	29	7					40
Bierni zawodowo	Renciści	34	19			1		74
	Emeryci	51	25		7	2	1	243
	Uczniowie i studenci	16	8			2		71
	Bezrobotni	37	8			2		62
	Gospodynie domowe i inni	37	7		2			61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	39	13		1	1	1	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	11		3	1		85
	sekt. pryw. poza rolnict.	29	8	1	2	0		228
	prywatnym gosp. rolnym	27	9			1		59
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	32	13		3	2	1	195
	501-750	32	13		2	0	0	163
	751-1000	42	17	1	3	0		190
	1001-1500	40	15		3	2	1	151
	Powyżej 1500 zł	35	14		3	2		107
Ocena własnych war. mater.	Złe	30	19		3	2		161
	Średnie	40	15		4	1	0	465
	Dobre	34	12	0	2	1	1	415
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	36	12		4	4		56
	Raz w tygodniu	37	15		2	1	1	498
	1-2 razy w miesiącu	34	12	1	3	0		167
	Kilka razy w roku	35	15		4	0	0	207
	W ogóle nie uczestniczy	34	12		3	3		112
Poglądy polityczne	Lewica	40	18	1	3	1		131
	Centrum	32	10		2	1	1	315
	Prawica	37	17		4	1	1	344
	Trudno powiedzieć	38	13		2	2		250